

BORT MED SVIKERNE.

I forrige nummer av "Kommunal-Nytt" behandlet vi forholdet til svikerne, d.v.s. medlemmer av N.S., de stripete og de upålidelige. I artiklen i dag behandler vi nyansettelser og opprykninger som har funnet sted under krigen.

Først noen ord om blokeden av offentlige stillinger. Etter at N.S.-ordførerne hadde overtatt styret i kommunene og spesielt etter at Innenriksdepartementets søknadsskjema måtte fylles ut, og søkerne skulle prøves av nazistenes personalkontor (N.S.P.O.T.), fant de fleste lønnstakere det uforenlig med sin plikt som gode nordmenn å söke landsforrederne om hjælp, selv om en i normale tider ville ha vært selvskrevet til stillingen. Det var den jernhårde norske front som på denne måte begynte å ta form mot nazismen. Det var desværre et fåtall som ikke reagerte slik og da det i slutten av 1942 ble enkelte utglidninger, fant den illegale ledelse i slutten av januar 1943 det nødvendig å sende ut parole om at offentlige stillinger var blokkert. Det var en selvfølge at hverken ledelsen eller noen annen kunne gi dispensasjon fra denne blokaden, som var reist av lønnstakerne selv som en samvittighetssak.

Det må være klart at alle som er drevet bort fra sine stillinger av nazistens må få disse stillinger igjen. Dette er uttrykkelig festslatt i provisorisk anordning av 26/2. 1943 om gjenopprettning av lovlige forhold i den offentlige tjeneste i Norge. § 3 lyder: "Enhver tjenestemann i statens, en kommunes eller en offentlig innretnings tjeneste, som er satt ut av stilling av ulovlig myndighet eller i strid med gjeldende regler om oppsigelse, avskjed eller suspensjon av offentlig tjenestemann, skal anses som rette tjenesteannehaver hvis ikke annet blir bestemt. Slike bestemmelser treffes av Kongen eller den han benyttes." § 4 lyder: "Bestemmelsen i § 3 gjelder også tjenestemann som etter 25. september 1940 har vært tvunget til å oppsi sin stilling eller til å söke avskjed eller tjenestefrihet, eller som av politiske eller samvittighetsmessige grunner frivillig har trådt tilbake fra utførelsen av sin tjeneste."

Når den lovlige innshaver av stillingen således gjeninntre i funksjon, må den som av okkupasjonsmaktenes representanter har vært innsatt i stillingen vike. Dersom han har opprørt som sviker er man naturligvis ferdig med ham. Hvis han ikke det, oppstår spørsmålet om hva man skal gjøre med ham. Var han tidligere kommunal lønnstaker, bør han få igjen sin tidligere stilling. Den overfor folk som er tatt inn utenfra, må det klart presiseres at kommunen ikke har noe forsørgelsesplikt. Som vi slo fast allerede i forrige nummer må alle opprykninger og nyansettelser i stillinger etter 1/1. 41 prøves på ny. I enkelte kommuner kan en dog sette tidspunktet til noen måneder senere da de lovlig valgte ordførere ble erstattet med N.S.-ordførere. Noen bra folk sökte seg inn i kommunens tjeneste i tiden fra nazistene overtok makten til hjemmefronten sendte ut parolen om blokade av offentlige stillinger, men de fleste lot det også være. Avgjørelsen av hvem som skulle få stillingene ble truffet av nazister, etter at det beryktede personalkontor hadde uttalt seg. Det er derfor ingen personforfølgning, og har i og for seg ikke noe å gjøre med borttrydning av svikere, når vi formulerer det absolute krav at den som har fått en stilling av nazistene ikke har noe som helst krav på å få beholde den når lovlig styre er gjeninnført. Han må konkurrere om den på ny, og den praksis som han under okkupasjonen har ervervet seg i stillingen skal da ikke regnes ham til gode i konkurransen. På samme måte vil alle opprykninger i lønnsgruppe, eller andre individuelle lønnsforbedringer bli prøvd på ny.

Når lovlig styre er gjeninnført må altså alle stillinger som har vært besatt av nazistene kunngjøres ledige. Dette vil uten videre kunne gjøres i mindre kommuner, hvor det dreier seg om noen få stillinger. I større kommuner vil det antakelig være praktisk å sondre mellom opprykningsstillinger og begynnerstillinger.

Alle stillinger som naturlig kan betegnes som opprykningsstillinger bør streks kunngjøres ledigs. Dersom det er tvilsomt om en

stilling vil bli varig - enten fordi den hører til en krioadministrasjon eller fordi det kan bli tale om en oilegging av vedkommende administrasjon - må disse hensyn ikke i noe tilfelle lede til at en unnlater å kunngjøre stillingen ledig, men det kan bli tale om å besette den ved konstitusjon. En viktig reservasjon må gjøres til dette punkt: Mange av våre landsmenn befinner seg i dag utenfor Norge, i krigstjeneste, i fangenskap eller som politiske flykninger. Når vi krever at stillingene straks kunngjøres ledige betyr det ikke at vi vil starte et kappløp til grøtfatet, slik at de som ikke er på pløten med en gang blir satt utenfor. Er en imidlertid oppmerksom på dette forhold, vil det ikke være vanskelig å finne en praktisk løsning.

Også stillinger som ikke kan karakteriseres som opprykningsstillinger, altså begynnerstillingene, så har vært besatt under krigen, må kunngjøres på ny. Dersom praktiske hensyn taler for det, vil det imidlertid for slike stillinger være mindre betenklig å vente noen tid og la de nærværende innehavere av stillingene fortsette noen tid, dersom de ikke har opptrådt som svikcre.

Retten til offentlig tjeneste har alltid i Norge vært forbeholdt folk med uplettet råkte. De offentlige lønnstakere tør som stand betraktet være bekjent av sin holdning under okkupasjonen. Vi krever en skånselslös utrensning av de elementer som har sviktet, og når en slik utrensning er foretatt i våre rekker, tør vi påstå at de som får seg overlatt ansvaret for kommunens styre også vil få til disposisjon en stab av arbeidere og funksjonærer som vil gjøre det mulig for dem å løse de store oppgaver som melder seg. Men fordi vi här foretatt en utrensning i våre egne rekker, har vi også rett til å stills krav til dem som skal overta styret i kommunene. Bare folk med helt rent rulleblad må settes inn i kommunestyret. Uansett hvor betydningsfull rolls en mann spillet for krigen, og uansett hvilke undskyldende momenter han kan fremføre, må det være en ufravikelig regel at det hedersverv å være med i kommunens styre ikke blir betrod noen som har vist undfallenhet overfor okkupasjonsmakten.

FOLKESTREIK - VÅRT HEMMELIGE VÅPEN.

Mange spør seg selv i denne tid: Er vi så maktesløse at vi rolig må se på stadig nye oversgrep og voldshandlinger fra maktavérnes side? Nei, det er vi ikke. Vi har ett våpen som vi hittil ikke har brukt - Folkestreik.

Hva er Folkestreik? Folkestreik er et nytt ord og et nytt begrep. Folkestreik er hele folkets totale og solidariske innsats i kampen. Når Hjemmefrontens Ledelse proklamerer Folkestreik, dödlegges hele arbeidslivet. Foruten at fabrikkene og samferdselsmidlene stanser, stanger alle butikker og kontorer. Både sjøfer og underordnede holder seg hjemme. Lærerne møter ikke på skolen, o.s.v. De meget få nødvendige unntek vil det bli gjort rede for når Folkestreik proklameres.

Når skal Folkestreik brukes? Folkestreik vil bare bli brukt i nødsfall fordi skadevirkingen også rammer oss selv. Men det er visse ting vi nå ikke kan tåle. Da bruker vi Folkestreik. Militær mobilisering eller arbeidsutskrivning av tilsvarende karakter, mord på gisler, deportasjon av nordmenn til Tyskland under slike forhold at de utsettes for lidelser og død, er ostantigheter som vil kunne utløse Folkestreik.

Merk følgende:

1. Folkestreik vil bli proklamert av Hjemmefrontens Ledelse.
2. Ordren utsendes gjennom den frie presse og over London Radio.
3. Ingen må la seg rive ned i aksjoner som ikke er satt i verk av Hjemmefrontens Ledelse.
4. Vi må om mulig forberede oss på den situasjon som oppstår når alle tilforsler stanser. Også van, gass og elektrisitet kan bli avstengt i en kritisk situasjon. Sørg for törrmolk eller boksemelk til spedbarna.

SKJERPET TAUSHET er et krav til alle gode nordmenn og ikke minst til de kommunale lønnstakere. Om du oppdager at din kollega, din overordnede eller din underordnede arbeider med noe illegalt, så var ikke nysgjerrig. Shakker du om det til noen, gjør du samme arbeide som en angiver. Prøver du å legge hindringer i veien for ham, er du en forredner. Enten det nå er et våpenleger du har sett eller hørt om eller det er et annet illegalt arbeide du har fått rede på så gjelder bare den enkle ting, nemlig: Hold kjeft!